

BÊNH NAM - NỮ

SỐT NHAU (đe' 2-3 ngày sau vẫn ra máu, đau bụng, sốt, trong cổ nhú có đốm vương hay khô khè như có đốm)

CÚ ĐỘC ÂM (giữa nếp gấp đầu dưới ngón chân thứ 2) 5 mũi (chỉ 1 ngày đêm lâra)

LÊCH NGÔI THAI. ĐE' NGANG

Đầu nhọn ngón chân út bên phải cùi 3 mũi
chỉ cần 1 lần

KHÓ ĐE'

* Cảnh ngoài khớp ngón + bắn ngón út chân.

Cách 1 giờ dung điều ngẫu hơ 15' hoặc cùi băng mô. Lầm liên tục trong 3 giờ thi thoảng

*

Chí âm: châm 10', ngừng 10', ôn châm 10'	Hợp cõi: bỗ' không lưu
Tam âm giao: Tả', lưu 30'	
Thái xung + Côn luân: tâ', lưu 5' rẽ 1 lần (mỗi lần rẽ 7 cái)	

ĐE' XONG CHOÁNG VÁNG (bỗ' Kiên tĩnh)

Chí cầu (bỗ')	Tam âm giao (bỗ')
Túc tam lý: châm + cùi	

Ram hối lạnh không dứt: Khi hối + Quan

nguyên + Thân khuyết (cách muối)

ĐỂ XONG TÁO BÓN

{ Ngoại quan Bình, lưu 30'
Chiếu hẫu

THIẾU SỮA

- * Chiên trung: hở 20' ngay 1 lâñ
- * Chiên trung: (châm kim to chêch lêñ 0,8-0,9
lai lui 5 phần mũi kim chêch bên phải
phiá trên vê vao 8 phần, lui ra 5 phần
mũi kim chuyển vê phiá trái vê vao 8 phần
lui ra 5 phần cứ thế lâm lại 3 lâñ cuối
cùng mũi kim hướng lêñ ngón cái vê mani
vê phiá bên phải người bệnh tiễn kim
khi thấy chịu nặng thì lưu kim) Tiếp theo
châm Dịch môn. cỡ 2. lưu 15'.

* { Bô' Thiếu trạch
 tả Chiên trung
 Nhũ căn
 (Thiên khê)

- * GIẢM SỮA: Quang minh
 TẮC SỮA

{ Tả Thiếu trạch + Chiên trung + Nhũ
 căn + Kiên tinh + Bô' Tú hoa

VÚ SƯNG ĐAU

Lưỡng khâu (méo trên bánh chè cạnh
trong lèn 2+)

UNG VÚ

- * Ung song (khe 3 - 4 trên núm 1,6+)
- { Nhus căn (5-6 dưới núm 1,6+) (ngắn)
- Chiên trung (chêch lèn)
- Thiêu trạch (cạnh ngoài góc móng ngón út)
- Bô' Thường khâu (Tý)
- Khâu khư (đầm)

* Kiên tĩnh + Nhus căn + Hợp cốc

- Vị nhiệt: Túc tam lý

- Nước sữa tắc căng: Thiêu trạch

- Phát sốt: Đại chūy + Khúc tri

CHỐC VÚ - NỨT CỔ NÚM VÚ (ngâm vú)

Tả Thiêu trach + Chiên trung + Nhus căn +
Kiên tĩnh + (Hợp cốc)

CÓ NGHÉN NÔN KHÔNG ĂN ĐƯỢC

* cứu Nội quan + Túc tam lý

* Nội quan + Trung quản + Túc tam lý
(châm + cứu)

AN THAI

Tổ Hợp cõi + bô Tam âm giao

GIỮ SĨN DA CON CHỐNG SA

* Ngũ khu

Duy đạo

(giảm cảm giác tinh dục châm Dịtinh :
Quan nguyên sang ngang 1+)

* { Trung cực

{ 2 Tứ cung (Trung cực ra 3+)

* Da con lách : châm bô bên đối 2 huyệt
Trung cực + Tứ cung

ĐAU CỨNG NHƯ CÓ ĐAI ĐEO Ở BUNG
tổ Đối mạch

ĐAU MÃNG XƯƠNG CÙNG (viêm xoang
bung dưới, nóng bung dưới, gai gai đi tiểu
đi tiểu) : Âm bao

SA DA CON

{ Duy bao

{ Qui lai

{ Tam âm giao

{ Khúc tuyến

{ Chiêu hải

{ Đại đòn

Khi hú : cứu Khi hú + Quan nguyên

Thấp nhiệt : Âm lăng tuyến + Thủ xung

- Lâu ngày chưa khỏi: Túc tam lý + Tam âm giao (bổ) và cứu Bách hội

VIÊM CỔ DA CON CÓ MỦ (khi hưng hiếu
cứu Âm liêm

KHÍ HƯ

* n้ำ cổ bờ ăn

* Do thân: (đau lưng ra trắng đục)

{ Bổ Đái mạch (đau sườn 11-12 xuống, ron ra)
+ Khi hải + Thận du + Nhiên côn + Tam âm giao (+ Uy trung)

* Do Tý: (Thận sang Tý mồi gọi vāng da,
vāng mồi khi vāng hôi

{ Bổ Đái mạch

{ Khi hải + Tam âm giao + Tý du (D11) +
Âm lăng tuyêt

Khi hưng nặng: cứu Đái mạch 50 mồi

4-5 hôm liên

* Viêm âm đạo do nấm (khi đặc, von như
gạo sống, ngứa)

Bổ Đái mạch + Khi hải + Tam âm giao

+ Tý du + Âm lăng tuyêt + Hội âm

(Khi nên giang nghệ đắp)

* Khi hở:

Bối mạch + Khi hở + Quan nguyên + Tam âm giao. Châm xong thi cứu
Các huyết: Tý du, Huyết hải, chí thắt, Trung cúc, Thú liệu thay phiên nhau chọn dùng.

KINH NGUYỆT KHÔNG ĐÊU

- * { Bối địa cơ (Tý) + Huyết hải (Tý) + Hợp cốc + Tả Tam âm giao
- * Hành kinh sớm: Dương thái quá (huyết nhiệt)
Khi hở + Trung cúc + Huyết hải + Tam âm giao + Thái xung + Tý du
(tả hoặc bình, lưu 20')
- * Hành kinh châm: Âm bất cập (Huyết hàn)
Quan nguyên + Mệnh môn + Thận du
(bối, lưu 50', châm, cứu)

HÀNH KINH ĐAU BUNG

- * Trước hành kinh đau bụng
Tả Nội định + Tam âm giao (lưu 20')
chữa đứt: Hợp cốc, Túc tam lý, Trung cúc,
Quan nguyên
+ Thúy tuyến (âm hư người gây nóng)

* Sau hàn kinh đau bụng:

Thận du + Mệnh môn + Quan nguyên +
Túc tam lý + Tam âm giao (Bô', cùu)

* Nội định + Thiên khu (hay Tam âm giao)

TẮC KINH

* Huyết khô tắc kinh: mệt mỏi khi lực không
có, mõi mệt sặc thải không tuổi;

Thận du + Tý du + Khi hải + Túc tam lý
(bô', cùu không lưu)

* Khi trê tắc kinh: do cao gián suy nghĩ,
hoặc hành kinh bị cảm phong, ăn đồ tươi
sống → kinh đột nhiên ngừng, đau bụng dưới;
hay đau không cho sổ, ngực tức, sườn đau
miệng đắng, táo bón.

{ Huyết phủ

{ Túc tam lý + Tam âm giao + Hợp cốc

Huyết phủ ta' lưu 30' (lưu không về) sau
khi rút nghĩ 5' châm tiếp 3 huyết còn lại
lưu 30'. 4 ngày châm 1 lần

Có thể dùng thêm: Cảnh du, Trung cực
Hành gian, Khi hải, Thận du

* Bô' Hợp cốc + Ta' Địa cơ + Huyết hải +
Tam âm giao

ĐAO KINH: (không có kinh mà lại
định kỳ chảy máu mũi hay thô huyết)
Thương tinh + Cách du + Xích trạch +
Nghinh hương + Tý du
(châm trước kinh)

BĂNG LÂU HUYẾT

- * - ató túi, nhiệt: nhiệt
- xám nhạt, bụng lạnh đau: hư hàn
- Tim ấm, lâng máu cục bụng đau, sợ nǎn: ứ huyết

{ Ân bạch } châm đúng lưu 20' ôn
{ Đại đòn } châm, hoặc chí cùm.

Nhiệt: Tam âm giao

Hư hàn: Mệnh môn + Tý du (châm cứu)

Ứ huyết: Thái xung + Hành gian.

- * XƠ HÓA TỬ CUNG (tâm mãn kinh sô luồng
nhiều dài ngày): uống cổ seo gá
{ Trung cực

{ 2. Tử cung: (trung cực ra 3+)}

- băng huyết sau khi xảy thai non thai
- vô sinh do viêm nhát lâ viêm cổ dạ con
cố mủ

UXƠ TIỀN LIỆT TUYÊN

{ Khúc cốt } Bô'
 { Tình cung }

RỐI LOAN TIỀN LIỆT TUYÊN

{ Khúc cốt
 { Tam âm giao }

ĐÁI THAO ĐAM

{ Bô' Khúc cốt
 { Tình cung
 { Tả' Thái xung

SƯNG BIÙ ĐÁI (sán khí)

- * Khi hái + Quan nguyên + Đại đòn +
 Khúc tuyên + Thái xung + Qui lai (trung
 cực ra 2+) Rốn
- * Cứu tam giác pháp sưng bên trái cứu
 bên phải hoặc ngược lại (Hoặc cứu Thân
 khuyết) DỊ TÌNH

{ Khi hái + Quan nguyên + Tam âm giao
 + Chi thất

Mộng: Tâm du + Thân mông

Không mộng: cứu Thận du

* Đi tinh bạch trọc:

{ Tâm dù + Thận dù + Quan nguyên +
Tam âm giao + Bạch hoàn dù + Mệnh
môn

* Đi tinh ngũ tạng hao kiết:

cứu Khúc cốt 28 mồi

LỊCH DƯƠNG

* { Quan nguyên + Khi hải + Trung cực +
Mệnh môn + Dương quan (81) + Thận dù +
Tam âm giao. < Đêu cứu >

* { Khi hải

{ Qui lai : Trung cực ra 2 t
Tam âm giao

* { Tam âm giao
Khi hải
Quan nguyên
(Hội âm)

DƯƠNG VẬT CƯỜNG CỨNG

{ Tả Trung phong (83)
Lại câu (84)

TIỀN ÂM HỘI THỐI : Tả Hành gian Thiếu xung

HUYỆT ĐẶC HIỆU

- Tamâm giao với Hợp cốc : thai không ra
- Chu vinh : đa dâm
- Thiếu phủ : âm bộ ngứa gãi
- Thiếu trach : bệnh tuyễn sữa và vú
- Thiếu tông : bệnh vê tuyễn sữa và vú
- Hội dương : liệt dương
- Chi thắt : viêm tiền liệt tuyễn
- Bao hoang : căng bóng đái
- Chi âm : lệch ngồi thai
- Thủy tuyễn : thay kinh thi đau tim
- Chiếu hải : đảo kinh
- Đại hách : đau thân kinh hệ thống tinh dịch
- Kiên tĩnh : đau vú ; bệnh vê đe' khó' và sau đe' trúng gió' (cứu 7 mồi)
- Ngũ khu : san hô tạng bùng dưới
- Quang minh : cai sữa làm giảm sữa
- Đại đòn : đái sưng to 1 bên
- Trung phong - Đường vật cứng đau
- Lai câu : đường vật cứng vươn ra
- Trung đở : sau khi đe' nước hôi không dứt
- Âm bao : đau thắt lưng và xương cung dán vào trong bụng .
- Phục thò : các bệnh bộ phận sinh dục nữ

- Ngũ lý: biū dài âm ngứa
 - Âm liêm: bệnh không biết chữa đe
 - Cấp mạch: mang bao trúng dài tích nước
 - Trường uổng: Thường mă phong
 - Hối âm: đau dương vật và quidau, sưng âm hộ.
 - Khúc cốt: tái ra dương châp
 - Trung cúc: sau đe nước hoi không ra
 - Cửu vi: ít tuoi mà mệt mỏi vi-phong dục
- * Trị sưng trúng dài nhức khó chịu:
- Hột bưởi 5 chi' + Hột chanh 5 chi' + Hột quýt 5 chi' + Hột vải 5 chi' + Hột nhãn 3 chi'. Đỗ 3 chén nước sắc côn 1 chén. Uống 2 lân sáng sớm và chiều
 - Tiêu hôi 2 chi' + Hột vải 1 lượng
Đỗ 1 chén nước sắc côn 1/2 chén. Uống hết 1 lân khi bụng đói, ngày 1 lân

* Tiêu trướng khí thông đau chay quanh rốn và xông ngược lên tim: quả muối già dùng cá cuồng đốt tòn tính, tán bột mồi lân uông 3 đống với rượu nóng (uông 2, 3 lần là khỏi)

* Đái đau thon sa xương đau ran lên bụng dưới:

- Rau cải già nát xào dấm nóng chườm
- Lá muối (đốt tòn tính) 3 đống, vỏ trứng gà (đốt thành tro) 2 đống. Đem tán bột uông với rượu nóng

* Đái sưng tò đau nhức:

- Bô kết đốt tòn tính, tán nhỏ trộn nước bôi.
- Kinh giổi sao qua, tán nhỏ, 2 đống cắn uông với rượu thí tan,
- Chua me đắt một nắm rửa sạch cho ít dấm già, nước uông, bã xào nóng đắp

* Điếc kinh: ngoài cứu già nát uông giỗ 2 ký

* Phụ nữ ngực lép: uông tôi trước khi đi ngủ lá ngoài cứu già nát với củ nghệ băm ngón tay, vắt trong nước đưa xiêm

- Mỗi tuần ăn 2 lần thịt bò nấu với lá dâu

* Đái đục: tâm thận đều hư nên thanh tâm tư thận giáng hỏa trù ốm

* Đi tinh: điều hoà tỳ vị bô dưỡng tâm thận

- * Đi tinh vi nôi nhiệt: ri' sất tanh nhở dung
1 đ/c uống với nước lạnh.
- * Mông tinh: Hành củ thái mỏng lúc đói nâu
cháo ăn ngày 5, 6 lần
- * Lâm chung:
 - chua me đất giã vắt lấy nước cốt 1 chung rượu
1 chung hoa lân cho uống lúc đói
- * Tiêu tiền tùng giọt sót lại, lúc có lúc không: Tỏi
1 củ bọc giấy ướt nướng chín phai sương 1 đêm,
cắn ăn lúc đói uống với nước mơ i mực.
- * Đan bã bí đái: cộng rau muống 1 nắm to, giã
nát dit vào rốn.
- * Lâu máu đau buốt: củ nghệ, củ hành tăm
đều bằng nhau, lâm 1 thang uống lúc đói.
- * Đại tiêu tiền không thông: Hành giã nát, 1 bát
nước 2 bát súc cồn 1 bát lọc bỏ bã chouóng ấm
- Lá đao 1 nắm to rửa sạch giã nát cho vào nước
má vắt lấy nước cốt để uống.
- * Hành kinh đau bụng:
 - Hột vải tán nhỏ uống một đong với dâm và
muối đun nóng
 - Lá he và gốc 1 nắm giã vắt lấy nước
một chén hoà 1 chén rượu má uống rất hay
- * Kinh bê: gãy lá do huyết hư. Beo lá do
nhiều đâm tắc kinh lạc.
- * Zăng huyết (50), rong huyết (20-40):

- Băng huyết : hạt cau già đốt tẩm tính tán nhỏ mồi lân uống 2 đ/c với rượu.
- Ngải cứu đốt tẩm nhỏ lân cúng 2 đ/c với rượu.
- Rong huyết : tóc rói rửa sạch đốt ra tro tán nhỏ uống một đống với rượu nóng vào lúc tối.
- * Khi hưng bách đổi : Rau sam già vắt lấy nước ba vốc cho lồng trắng trứng gà 2 quả đun sôi đợi lúc thuốc còn ấm nóng uống 2 lít.

KHI THAI NGHÉN

* Vui vẻ, kiêng long nghỉ. Vận động kiêng ở. Lòng nên tiết lỏ, kiêng thêm muôn. Cơ mát mẻ kiêng nóng bức. Ăn ấm kiêng nguội. Mặc không non, lạnh quá hợp thời tiết. Gân cốt thường khuya đông kiêng đứng lâu. Điều hoà hơi thở kiêng ngồi lâu. Đi bách bộ, kiêng đi lâu. Lưng nên xây trở, kiêng nặm lâu. Nặm ổn định kiêng nghiêng lệch. Ngồi ngay ngắn, kiêng xiên xéo. Đứng thẳng băng kiêng co chân. Nói hiên lanh kiêng quỉ quyết. Mắt trong cái tốt kiêng xâu xa ô uế. Tai nghe tốt, kiêng nghe thô bỉ dâm tà.

* Đồ ăn kiêng :

- Thịt gà với nếp : nhiều sên iai
- Gan dê : con hay bị tai ách

- Gỏi cá gáy, cá chép với trứng gà: cam lở
- Thịt chó: con hay bị cảm
- Thịt thỏ: con hay bị sút môi
- Cua đinh: con rết cõi và hai thai
- Trứng vịt với quả dâu: dễ ngược tim lạnh
- Cua công: hay dễ ngang
- Chim sẻ với đậu nành: măt sinh châm đèn
- Đậu nành nước tương với hoắc hương: truy thai, tuyệt sản.
- Thịt chim sẻ: con đần dại, không biết xâu hō'
- Sên dương: con hay bị nhiều bệnh cảm
- Gỗng sông: nhiều ngón tay và hay lở
- Chàu chàu với lưỡn: cảm ngong
- Lừa, ngựa, ta: mang quá tháng, khó đẻ

THAI SẢN

- Kiêng ôn áo: hoảng sợ khi胎 loan dễ khó
- Kiêng vôi rắn hoặc vôi trục thai: đậu thai khi chuyển xuống thi mới có rắn hay dùng thuốc giục. Nếu sớm rắn thi ra ngang hay ngược.
- Kiêng ngồi bếp: lúc chuyển bụng đỡ dây hay vén ống dây (không thiếp cửa mình)
- Kiêng lạnh: khi huyết ngừng trệ không dễ ách máu chóng

- Kiêng nóng : máu xâm ngược lên.

* Có thai đau bụng :

- Muối tẩm rang nóng đổ vào 1 chén rượu lọc cho uống nóng

- Đông thai đau bụng dữ dội : lá nhặt hai cành hương đồng tẩm nước 3 bát sắc còn 1 uống.

Hay : trứng gà 1 quả hòa rượu cho uống.

- Có thai đau bụng hoặc thắt huyết : ngoài cứu tẩm sắc uống

- Đông thai ra huyết (4,5,6 tháng) : Hành tẩm ta, nước 3 thăng sắc lấy 1 thăng lọc bỏ bã cho uống.

+ Hành và gạo nếp cũng nấu cháo ăn thai chưa chết thi yên, chết rồi thi ra được

+ thêm đau bụng : Lông cánh gà đốt cháy tán nhỏ mổi lần uống 2 đống với rượu.

- Có thai sôi đêm, trên mặt, cầm khâu bất tĩnh nhân sư : Ngoài cứu vò kỹ 3 lạng giã nhão xào với dấm thật nóng gói vao vải mā chườm dưới rốn.

- Có thai thường hàn nóng dữ phiền khát :

bột sắn dây hòa nước uống

* Sót nhau : Tỏi 1 củ giã nát nước cho vao uống

Khi sanh lôi ruột : hạt thầu dầu 14 hạt bóc vỏ nghiên nát đắp trên xoáy thường và

lông ngực.

* Phòng sản hậu

- Nước tiêu trẻ em hoà rượu uống
- Nghệ củ nướng chín ăn với rượu và nước tiêu trẻ em.

* Vú sưng đau:

- dây đau xương giàn nát hoà dấm ngon cho vāo ít muối xào nóng đắp
- mồi sưng: củ hành sắc với nước 1 thăng uống
- ung thư vú: Hành tươi 1 nắm giàn nát thành bánh đắp lên vú, dùng lò sưởi đựng than đốt đặt lên bánh hành chườm mõm hôi ra là hết. Sắc nước tiá tô uống ngày 2 lần.

* Viêm tắc vú: Hạt gai 2-3 hạt bóc vỏ cứng, nướng thơm giàn nát trộn 10ml rượu cho vāo miếng vải mỏng chườm lên vú băng lại ngày 1 lần trong 2-3 ngày

- * An thai: Ngải cứu 1 nắm + Tió tô 1 nắm đỗ 1 chén nước sắc cồn 1/2 chén uống hết, 1 ngày làm 2 lần. Nếu gặp giã uống sōng < Cố thai rủi ro vấp ngã hoặc đụng chạm tốn thai, trấn, sục. >

- * Sốt nhau: xơ muối hương dâu 1tâc đốt thành than tán nhỏ hoà nước sôi uống. 1giờ/lần.